

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Oľgy Trnkovej a JUDr. Milana Deáka vo veci starostlivosti súdu o deti K. plnoletú M. a maloletého M. X., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, deti rodičov : matky **Ing. S.**, bývajúcej V. V., zastúpenej JUDr. M., advokátkou, so sídlom vo V. P., a otca **Ing. J.**, bývajúceho v P. X., **o úpravu rodičovských práv a povinností**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 49 P 171/2006, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2006 sp. zn. 11 CoP 323/2005 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. januára 2006 sp. zn. 11 Co P 323/2005 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 14. júna 2005 č. k. 17 Nc 66/2001-761 zveril maloletého M. nar. X.. do osobnej starostlivosti otca a matke uložil povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 1 800 Sk mesačne počnúc dňom 8. 9. 2002 vždy do 15-teho dňa v každom mesiaci k rukám otca s tým, že zročné výživné za obdobie od 8. 9. 2002 do 31. 5. 2005 v celkovej sume 58 980 Sk jej povolil splácať v 2 000 Sk mesačných splátkach spolu

s bežným výživným počnúc mesiacom august 2005 pod stratou výhody splátok. Zročné výživné na plnoletú M. za obdobie od 8. 9. 2002 do 31. 5. 2005 v celkovej sume 98 300 Sk jej povolil splácať v 3 000 Sk mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc mesiacom august 2005 pod stratou výhody splátok . Vo zvyšku návrh otca , návrh plnoletej M. a návrh matky zamietol. Zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 17 Nc 66/2001-428 z 30. apríla 2003 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co P 32/2003-481 z 28. augusta 2003. Styk matky s maloletým M. neupravil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 17. januára 2006 sp. zn. 11 CoP 323/2005 odvolanie matky odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo matke doručené 25. 7. 2006 uložením na pošte v súlade s § 47 ods. 2 O. s. p a rozhodné z hľadiska plynutia odvolacej lehoty je toto náhradné doručenie rozsudku a nie až deň jeho skutočného prevzatia , ku ktorému došlo 4. 8. 2005 . Posledný deň pätnásťdňovej lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa bol 9. 8. 2005 . Odvolanie bolo podané osobne na súde 19. 8. 2005 , teda oneskorene.

Uznesením zo 4. apríla 2006 č. k. 22 P 79/2006-14 Okresný súd Bratislava V preniesol v danej veci miestnu príslušnosť na Okresný súd Bratislava II, ktorému po právoplatnosti tohto rozhodnutia (26. apríla 2006) bola vec odstúpená na konanie. Na Okresnom súde Bratislava II je vedená pod č. k. 19 P 171/2006.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podala dovolanie matka. Žiadala ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O. s. p., pretože odmietnutím odvolania (ako oneskorene podané) v rozpore so zákonom , jej krajský súd odňal možnosť konať pred súdom. Namietala jeho pochybenie v tom, že považoval zásielku s rozsudkom súdu prvého stupňa za doručenú tretím dňom uloženia na pošte bez skúmania splnenia podmienok náhradného doručenia. Poukázala na skutočnosť, že v čase doručovania rozsudku od 20. 7. 2005 do 3. 8. 2005 bola služobne vzdialená mimo Bratislavy, o čom predložila potvrdenie, a nebola splnená ani podmienka pokusu o doručenie a opätovného doručovania, nakoľko na doručenke je uvedený len dátum uloženia zásielky na pošte. Preto nie je možné za deň doručenia zásielky považovať 25. 7. 2005, ale až deň

fyzického prevzatia zásielky t. j. 4. 8. 2005. Odvolanie potom podala (19. 8. 2005) v zákonom stanovenej lehote.

Otec navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky , ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a osobou na tento procesný úkon oprávnenou (§ 240 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. , a to bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V predmetnej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu.

Podľa § 239ods. 1 O. s. p. dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa. Podľa ods. 2 dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uznesení uvedených v citovanom ustanovení (napadnuté bolo uznesenie o odmietnutí odvolania matky) je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom O. s. p. dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

V prejednávanej veci matka odôvodnila prípustnosť dovolania vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p.

Z §-u 242 ods. 1 veta prvá O. s. p. vyplýva pre dovolací súd povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p., teda i v prípade ak to účastník konania nenamieta. Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo o veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

So zreteľom na matkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal jej námietkou, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p. Teda, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie, ktorým odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané (R 23/1994). V danej veci o takýto prípad ide.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 45 stanovuje, že súd môže písomnosť doručovať priamo, a to sám odovzdaním adresátovi alebo poštou, alebo môže doručovať nepriamo, prostredníctvom súdneho exekútora, orgánu obce alebo príslušného útvaru Policajného zboru a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom aj prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Podľa charakteru písomnosti sa doručenie môže uskutočniť dvoma spôsobmi, a to jednoducho dorúčením (§ 46 O. s. p.) a dorúčením do vlastných rúk (§ 47 O. s. p.).

V prípadoch, v ktorých sa písomnosť doručuje do vlastných rúk Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 47 ods. 2 pripúšťa možnosť náhradného doručenia a súčasne vymedzuje podmienky, za splnenia ktorých sa v takomto prípade považuje písomnosť za doručenú. Náhradné doručenie predpokladá predovšetkým splnenie podmienky, že adresát sa zdržuje v mieste doručenia. Po zistení, že sa adresát v mieste doručenia zdržuje, ale pri doručení nebol zastihnutý, vykoná sa doručenie písomnosti tak, že doručovateľ adresátovi oznámi (písomne), kedy (deň a hodinu) príde zásielku znovu doručiť. Iba v prípade, ak doručovateľ adresáta nezastihne pri tomto opakovanom pokuse o doručenie, môže písomnosť uložiť na pošte alebo na orgáne obce, avšak je povinný o tejto skutočnosti adresáta upovedomiť.

Občiansky súdny poriadok v citovanom ustanovení spája fikciu doručenia zásielky určenej do vlastných rúk uplynutím tretieho dňa po uložení zásielky na pošte alebo orgáne obce iba vtedy, ak bol zachovaný postup upravený v tomto ustanovení. V prípade nesplnenia niektorej u uvedených podmienok, nemôže dôjsť k platnému náhradnému doručeniu zásielky.

To platí aj v prípade, ak si adresát vyhradil odnášanie zásielok z pošty. Ide o postup upravený v čl.44 Poštových podmienok k poštovým službám, ktoré podľa Zákona č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov vydala Slovenská pošta a. s. uskutočňuje sa v prípade, ak adresát urobí vyhlásenie, že si bude zásielky z pošty odnášať sám alebo prostredníctvom inej, ním splnomocnenej osoby (tzv. výhrady odnášky). Na žiadosť adresáta mu môže pošta prideliť uzamykateľný priečinok. Zásielky, ktoré si adresát z pošty odnáša, sú na pošte uložené po dobu odbernej lehoty. Prevzatie zapísaných zásielok potvrdí adresát alebo ním splnomocnená osoba na dodacom doklade podpisom a dátumom prijatia. Ide teda len o špecifický spôsob prevzatia zásielky adresátom pri priamom doručovaní poštou. Aj v tomto prípade však pre fikciu doručenia zásielky určenej do vlastných rúk musí byť zachovaný postup uvedený v ustanovení § 47 ods. 2 O. s. p.

Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa bol (matke) doručovaný poštou. Keďže adresát si vyhradil odnášku, bola mu zásielka uložená do priečinku dňa 22. 7. 2005 a túto zásielku si adresát prevzal dňa 4. 8. 2005, čo na doručení potvrdil. Z uvedeného je zrejmé, že nebola splnená podmienka upovedomenia

o opätovnom doručení s uvedením dňa a hodiny, ani podmienka bezvýslednosti druhého pokusu o doručenie.

Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v danej veci sa nemôže uplatniť fikcia uvedená v ustanovení § 47 ods. 2 O. s. p.. Matke preto začala plynúť lehota na podanie odvolania až deň nasledujúci po dni, keď rozsudok súdu prvého stupňa skutočne prevzala t. j. 4. 8. 2005. Ak potom podala odvolanie osobne na súde dňa 19. 8. 2005, urobila tak včas, v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.).

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :